

**Monika Sekal, Móda v kontextu francouzské společnosti 17. a 18. století, Praha 2021,
104 stran**

Posudek vedoucí práce

Paní Monika Sekal si zvolila za problematiku své bakalářské práce téma z francouzských dějin raného novověku, což samo o sobě je úctyhodný počín, neboť prací ze světových dějin nebývá mnoho a jde o problematiku náročnější jak z hlediska heuristiky a dostupnosti literatury a pramenů, tak po jazykové stránce. Rozhodla se studovat problematiku módy 17. a 18. století, což je samozřejmě téma na celoživotní dílo. Nicméně autorka, po získání základního přehledu o dosavadním bádání v této oblasti zaznamenala, že většina děl o módě této doby se úzce zaměřuje na dobové oblečení jako takové (spíše z umělecko-historického a etnografického hlediska), aniž by příliš brala v úvahu společensko-politický a ekonomický kontext. Volila tudíž jiný přístup k tomuto tématu, zčásti ovlivněný francouzskými historiky školy Annales (Daniel Roche, Jean-Claude Perrot), který, ač nesnadný, vnáší do dané problematiky novou dynamiku. Pokusila se studovat vzájemnou interakci mezi módou, společností a politikou a její změny mezi 17. a 18. stoletím, za Starého režimu, před Francouzskou revolucí. Přístup to je ambiciózní, osobně bych ho řadila k hnutí francouzských historiků hlásících se k tzv. Kritickému obratu. Jako vedoucí práce vysoce oceňuji nasazení, s nímž se autorka pustila do výzkumu, péli a zájem o časté konzultace, které jsme spolu měly.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol, z nichž první tři uvádějí čtenáře do dané problematiky. Úvodní kapitola je věnována představení badatelských otázek, pramenů a odborné literatury, popisuje použité metody a strukturu celého díla. Na bakalářskou úroveň je podle mého názoru tato část slušně a jasně zpracována. Následují dvě kapitoly představující studovanou dobu (Ludvíka XIV., XV. XVI.) a charakterizující jednotlivé dějinné etapy, do jejichž rámce je výzkum zasazen, a hlavně seznamující čtenáře s dobovými oděvy a jejich doplňky, líčením, účesy, obuví. Jde o část pro čtenáře velice poutavou, doplněnou ikonografickými prameny a jejich rozbořem. Drobnou výtku lze učinit na účet délky kapitoly věnované prezentaci dobové módy, která je i přes svoji zajímavost rozvleklá a disproporční v porovnání s dalším obsahem práce.

Vlastní výzkumnou část práce představují následující dvě kapitoly, v nichž se autorka zabývá vzájemnou interakcí mezi módou a ekonomikou (módou a konzumem, módou a ekonomickým vzestupem, módou jako předmětem diskursu a nových periodik) a mezi módou a mocí/politikou. Zvláště otázka módy jako symbolu královského majestátu, módy jako určitého nástroje vlády (specificky Ludvíka XIV.) je velice zajímavá, a je na ní možné sledovat vývoj symboliky královského majestátu mezi Francií Krále Slunce a následujícím Stoletím Rozumu, kdy v době osvícenství, zvláště předrevoluční době, se společenský diskurs o tomto symbolu a módě celkově výrazně mění, zvláště mezi představiteli osvícenství. Kapitola o návštěvě císaře Josefa II. Ve Francii v roce 1777 je toho zářným příkladem. Josef coby osvícenský panovník je charakterizován naprosto opačnými atributy v odívání (jednoduchost, záměrná všednost, poukazující na rovnost s ostatními a šetření daňových prostředků) než francouzský panovník pokračující v tradici Ludvíka XIV. (byť již

umírněněji). Móda coby symbol a strategie moci za vlády Ludvíka XIV. se o století později stává tím, co je předmětem osvícenské kritiky dvora a krále a co královský majestát spíše diskredituje. Móda, která slouží mimo jiné k povzbuzení ekonomiky a prestiže Francie za Krále Slunce, je určitou částí obyvatel o století později vnímána jako zbytečné vyhazování daňových prostředků těžce vydřených poddanými. Společenský diskurs na toto téma je samozřejmě barvitější, nicméně dá se takto zobecnit, což autorka učinila v závěru svého díla. Myslím si, že tato část autorčina výzkumu je velice zajímavá a zaslouží ocenění. Nic na tom nemění fakt, že ne vše je zcela dotaženo do zdárného konce (autorka například nemohla analyzovat dobový francouzský tisk věnovaný módě, neboť prozatím neovládá na dostatečné úrovni francouzský jazyk, některé kapitoly jsou disproporční, méně zpracované).

Po formální stránce práce obsahuje dobře zpracovaný bibliografický přehled rozdělený na odbornou literaturu, použité prameny a ikonografické prameny a mnoho obrazové dokumentace v textu samotném. Vadou na kráse je množství překlepů i pravopisných chyb, což je způsobeno časovým tlakem před termínem odevzdání bakalářky.

Práci považuji i přes určité nedostatky za přínosnou (jak je rozvedeno výše), k obhajobě ji doporučuji a hodnotím známkou **výborně až velmi dobře** (podle obhajoby).

PhDr. Martina Ondo Grečenková, PhD.

Katedra historických věd FHS UK